

Geslaagd Symposium over waterbeheer en zomeroverstromingen.

Welke plaats krijgen

biodiversiteit en landschap in een verander(en)de Demervallei?

Op **vrijdag 17 juni 2022** organiseerde de Demerwerkgroep van Natuurpunt Oost-Brabant een Demersymposium in Diest. We konden rekenen op ruim 80 deelnemers uit allerlei maatschappelijke sectoren en vijf sterke sprekers: onderzoeker Tobias Ceulemans (KUL), Prof. Patrick Willems (KUL), Prof. Rudy Van Diggelen (UA), Dries Verhaeghe (milieujurist Dryade vzw) en Tom De Vits (kabinet Demir).

Een aantal punten zijn ons bijgebleven na het symposium:

- De wetenschappers bevestigden onze bezorgdheden en bevindingen rond de kwetsbare natuur in de Demervallei na de zomeroverstromingen van juli 2021. Ze hebben ons standpunt begrijpelijk en visueel gebracht. Het is belangrijk dat wetenschappers ons verhaal hebben ondersteund.
- De natuur in de vallei is uniek en soms de enige groeiplaats of leefwereld van bepaalde soorten. Deze populaties zijn het waard om beschermd te worden. Ze moeten bij overstromingen beschermd worden zoals dit ook met woonwijken gebeurt. De meeste van die soorten zijn onverplaatsbaar en onvervangbaar.
- Biodiversiteit en landschap zijn factoren die mee moeten spelen bij het uitwerken van waterplannen in de Demervallei.
- Tijdens overstromingen moet niet alleen de vallei instaan voor waterberging. Waterberging begint al in het gebied van de bovenlopen. Dit kan in combinatie met droogtebeheer en erosiebeheer zodat de vruchtbare grond niet wegspoelt naar de vallei en in onze natuurgebieden terecht komt.
- We moeten als Natuurpunt ook kritisch durven kijken naar ons eigen beheer. Veranderende waterpatronen vragen een ander beheer en dus aanpassing van onze gewoontes.
- Europese natuurwetgeving waartoe Habitatrictlijn, Vogelrichtlijn, natuurdecreet behoren, kan gebruikt worden om er voor te zorgen dat er bij projecten in de vallei meer rekening gehouden wordt met de kwetsbare natuur in die vallei.

Uit de reacties van de aanwezigen tijdens en ook nog na afloop van het symposium bleek dat de sprekers de problemen met waterbeheer in de vallei ten gevolge van de klimaatverandering op een aansprekende manier hebben verwoord. Deelnemers die niet dagelijks met deze problematiek bezig zijn, hebben nieuwe inzichten gekregen. Maar ook zij die al veel meer zijn ingewijd in de problematiek werden geboeid door de sprekers omdat zij nu alle problemen na elkaar opgelijst zagen. Moderator Tobias Ceulemans wist de deelnemers te raken met zijn prachtige beelden van allerlei soorten die verloren dreigen te gaan in de Demervallei en daarmee één van hun laatste groeiplaatsen verliezen.

De receptie na afloop van de lezingen was een goed netwerkmoment, waarbij Natuurpunters in een informele sfeer in gesprek kwamen met medewerkers van het Agentschap Natuur en Bos en de Vlaamse Milieumaatschappij en met Natuurpunters uit gebieden met vergelijkbare problemen. De receptieruimte was aangekleed met de posters gemaakt in het kader van het project 'Robuuste riviervalleien' van Natuurpunt Oost-Brabant. Hierop zijn de sterke troeven van de Demervallei en de zijrivieren uitgewerkt om de gevolgen van klimaatverandering te adapteren en te mitigeren. Daarnaast waren ook enkele toekomstbeelden te zien die Natuurpunt heeft uitgewerkt voor het project 'Natuur in het hart'. In deze toekomstbeelden toont Natuurpunt landschappen waarin de natuur floreert en we samenwerken met de natuur. Een inspirerende omgeving om na te praten over waterbeheer in de Demervallei.

Voor wie niet aanwezig kon zijn: de presentaties zijn te raadplegen op de website van Natuurpunt Oost-Brabant.

■ Druk bijgewoond Demersymposium van de Demerwerkgroep Natuurpunt-Oost-Brabant

■ Drie van de sprekers op het Demersymposium, v.l.n.r.: Tobias Ceulemans (KUL), Rudy Van Diggelen (UA), Patrick Willems (KUL)

Natuurpunt Oost-Brabant blijft opkomen voor integraal waterbeheer

Dit symposium sloot naadloos aan bij de boodschap die Natuurpunt Oost-Brabant al jaren brengt: zowel voor het milderen van de droogte als voor het voorkomen van overstromingen en wateroverlast moet er meer ruimte komen voor de rivier en voor water in de hele vallei, en dat niet uitsluitend in de natuurgebieden waar je een ecologische catastrofe krijgt bij zware zomeroverstromingen. Geen gecompartmenteerde vallei meer met (gedraineerde) percelen maïs of fruitplantages tot op

de oever van de waterloop, maar grasland dat mag overstromen, en herstel van de natuur in de vallei. Het is bovendien absoluut noodzakelijk in te grijpen in de 'haarvaten' (d.w.z. beken, grachten...) van het hydrologisch systeem zodat ze water beter vasthouden en laten infiltreren i.p.v. het versneld af te voeren naar de rivier. Dat impliceert erosie en afstroming tegengaan door groene buffering (groenblauwe dooradering) en het uitschakelen van de alomtegenwoordige drainage in het landbouwgebied. In de bebouwde omgeving moet ingezet worden op ontharding en wateropvang.

■ Receptie Demersymposium: een netwerkmoment. Foto's Kevin Feytens

